

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਹਰੀ ਪਾਲ ਵਰਮਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2014 ਦਾ CWP ਨੰ.15444

ਸਤੰਬਰ 14, 2015

ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਐਕਟ, 2013 ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ—S.24(2)- ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮੀਨ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ—ਰਾਜ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਐਕਟ ਧਾਰਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ—ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਹੈ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਿ ਰਾਜ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ- ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ-ਰਿੱਟ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸਾਲ 1989 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ ੮)

ਨਰੇਸ਼ ਕੌਸ਼ਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ
ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਮਨੋਜ
ਬਜਾਜ, ਏ.ਏ.ਜੀ.

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ CWP ਵਾਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ

2014 ਦੇ ਨੰਬਰ 15444 ਅਤੇ 19106 ਅਤੇ 2015 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 215 ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ, ਸਿੰਚਾਈ ਸ਼ਾਖਾ ਵੱਲੋਂ ਸਤਲੁਜ ਯਮੁਨਾ ਲਿੰਕ (ਐਸਵਾਈਐਲ) ਨਹਿਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਿੰਚਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਜਬਾਹਿਆਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ 6 ਅਧੀਨ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ (ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ 'ਐਕਟ'); ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: -

ਕੇਸ ਨੰ.	ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਐਕਟ ਦੇ 4 ਅਧੀਨ	ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਐਕਟ ਦੇ 6 ਅਧੀਨ	ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੀ ਮਿਤੀ
2014 ਦਾ CWP ਨੰ.15444	16.09.1988	05.10.1988	20.11.1990	27.03.2002
2015 ਦਾ CWP ਨੰ.215	30.03.1988	29.04.1988	31.03.1989	14.06.1990
2014 ਦਾ CWP ਨੰ.19106	21.03.1988	11.04.1988	09.08.1989	26.02.2008

(3) ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ, ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਪੁਨਰਵਾਸ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਐਕਟ, 2013 (ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਲਈ "2013 ਐਕਟ") ਵਿੱਚ ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(4) ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ਾ ਐਸਵਾਈਐਲ ਨਹਿਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਖਸਰਾ ਗਿਰਦਾਵਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ

ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਵੱਖ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਹੱਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

(5) ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਸਮੇਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੇ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। **ਵੇਲਕਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ¹।

(6) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ 2014 ਵਿੱਚ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾਲੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫਸਲ ਖੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਬੰਧ P-18 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। 2015 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 215 ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਫੋਟੋਆਂ (ਅੰਕਸ਼ਾ P-8) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਸਲ ਬੀਜੀ ਗਈ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਵਧੇ ਹੋਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਸਮੇਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਹੋਰ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਫਸਲ ਬੀਜੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਹੈ; ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ, ਫਸਲ ਬੀਜਣ ਦਾ ਕੰਮ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਦਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਐਕਟ, 2013।

(7) ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭੀ।

(8) ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਐਕਵਾਇਰਮੈਂਟ ਸਾਲ 1988 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 1989 ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਮੰਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਰਾਜ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਨ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ। ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ।

(9) ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕੀਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਹੇਠ ਰੱਖਣਾ ਰਾਜ ਲਈ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਾਹੀ ਦੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਐਕਟ ਨੂੰ 2013 ਐਕਟ

¹ AIR 2015 SC

ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਖਾਲੀ ਪਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਿਰਲੇਖ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਾਲਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 2013 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24(2) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਕਬਜ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਤੱਥ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਲੈਪਸ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(10) **ਵੇਲਕਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)** ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰ-ਸਟਰਕਚਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(11) ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਇਲ ਮਹਿਤਾ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭੂਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ

ਐਸਜੇ ਵਜ਼ੀਫਦਾਰ ਸੀ. ਜੇ. ਅਤੇ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਜੇ.

ਪੰਜਾਬ ਟਿਸ਼ੂਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਪੀ.ਟੀ.ਐਲ.) - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ

- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2015 ਦਾ ਸੀਏਪੀਪੀ ਨੰ.42

ਸਤੰਬਰ 8, 2015

ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ, 1956—Ss.433, 439, 440 ਅਤੇ 443— ਬਿਮਾਰ
ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੰਪਨੀਆਂ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ) ਐਕਟ, 1985—S.20—ਬਿਮਾਰ ਉਦਯੋਗਿਕ
ਕੰਪਨੀਆਂ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ) ਐਕਟ, 1985—ਕੰਪਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮ 1959—RI.96—

**S.433 AND 443 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ—FRBI ਦੇ ਤਰਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਮਰੱਥ
 OTHERS (Hemanti Gupta, J.)
 BIFR ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੌੜੀ ਕਾਰਵਾਈ—BIFR ਦੀਆਂ
 ਸਿਫਾਰਿਸ਼ਾਂ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ—ਅਦਾਲਤ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ
 ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ।**